

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marția. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

Noul episcop al Aradului.

Sibiu, 13 Februarie n.

Eri, Joi, 12 Februarie n., s'a făcut noua alegere de episcop pentru văduvita diecesă a Aradului, după-ace, cum se știe, prima alegere, efectuată la 12 Iunie n. anul trecut, n'a primit preafinalta aprobare.

Actul alegerii a fost condus de astădată de Preacuvioșia Sa domnul protosincol și director seminarial din Sibiu, Dr. Eusebiu R. Roșca, însărcinat din partea Inaltpreasfințitului nostru Archiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu cu această înaltă și însemnată misiune.

Importanța actului ce era de săvârșit a întrunit în sinod electoral aproape pe toți membrii sinodului, reprezentanții legali ai credincioșilor diecesei, care acum de mult se află în văduvie și și așteptă pe mirele dorit, pe capul și conducătorul ei.

Amănuntele despre decurgerea alegerii ne lipsesc încă, și numai rezultatul votării întemplantate ni-l comunică o telegramă, primită eri după amiază.

S'au dat 56 de voturi, dintre cari Preacuvioșia Sa părintele protosincol Ioan Ignatie Papp a primit 36, ear' Preacuvioșia Sa părintele Archimandrit Augustin Hamsea 20. Prin urmare, ales episcop al diecesei Aradului, cu majoritate de voturi, a fost proclamat P. C. Sa protosincolul Ioan Ignatie Papp.

Bărbatul bisericii noastre asupra căruia a cădută astădată alegerea, se află încă în flăcarea vieții; suntem deci îndreptățiti a spera, că toate puterile de cari dispune și-le va pune cu încredință inimă în serviciul bisericii, pe care o servește cu zel și cu credință de treizeci de ani.

Noul episcop al Aradului e fiul acestei diecese, îi cunoște deci toate lipsurile și toate necazurile, cunoște bine oamenii și împrejurările, și nu ne îndoiim, că în noua și frumoasă poziție la care l'a ridicat încrederea sinodului

eparchial va face tot ce-i stă în putință, ca diecesei acesteia să-i fie redată pacea și liniștea, de care are trebuință pentru întărirea și prosperarea proprie și pentru mângăierea și fericirea credincioșilor cari o compun.

Fie, ca alegerea acesta să pună odată capăt frământărilor și neînțelegerilor de până acuma dintră fiii aceleiași biserici, și fie, ca în viitoriu să-i vedem pe toți grupați, cu deplină încredere în jurul noului cap bisericesc al diecesei Aradului, pentru-ca în perfectă armonie, în bună înțelegere și în frățietate, să caute să formeze zid de apărare în jurul bisericii și în jurul sfintelor sale așezăminte, espuse la atâtea ispite și la atâtea atacuri.

Respectând votul majorității sinodului electoral, exprimat în forma comunicată mai sus, salutăm deci cu bucurie pe noul dignitar al bisericii noastre în noua și însemnată sa poziție, și îi dorim sănătate și tărie, ca după ce va obține și consentimentul celorlalți factori decizători și va primi darul de a-și începe activitatea de cap al diecesei Aradului, să conducă cu blândea, tact și înțelepciune destinele acestei diecese, spre binele și folosul bisericii și al neamului din care face parte.

Situația. Ziarele magiare spun, că cu ocaziunea balului de curte, dat Sâmbăta trecută în palatul regal din Buda, Majestatea Sa părea a fi foarte îngrijorat de sorțea proiectelor militare, asupra cărora decurge în dietă discuția parlamentară. Și spun, că Majestatea Sa ar fi declarat unuia dintră politicienii de frunte cu cari a stat atunci de vorbă, că alte concesiuni, afară de cele făcute deja, la nici un cas nu mai poate face Magiarilor. Dacă dieta va continua să facă obstrucție acestor urgente proiecte de lege, și va împedeca votarea lor, guvernul va trebui să disolve parlamentul și să facă alegeri nouă. Pentru esactitate rămân responsabile, firește, ziarele magiare.

A cui e Ungaria?

Cu tema acesta se ocupă domnul Dr. Dobránszky într'un număr mai recent al ziarului *Budapesti Hirlop*, ajungând la concluziunea, că din punct de vedere economic Ungaria nu e a Magiarilor, ci a străinilor. Iată pe scurt argumentarea dlui Dobránszky cuprinsă în lungul seu articol din *Budapesti Hirlop*.

„Vreme de o mie de ani Ungaria a fost a Magiarilor — scrie autorul articolului. Chiar și pe vremea când țara era sub dominațiunea turcescă, proprietarii pământului Ungariei au fost Magiari. Să privim însă acum în giurul nostru și să ne întrebăm: a cui este Ungaria acum? Cine sunt proprietarii pământului țării?”

Sunt chestii cari ating însăși viața noastră. Va fi bine să ne ocupăm de ele, mai ales pe acest timp când sute de mii de cetățeni ungari emigrăză în America, ear' pământul strămoșesc ne fuge de sub picioare, în chip nespuse de primejdios.

Pe baza datelor statistice constată apoi scriitorul, că proprietarii de pământ, cu mici cu mari, sunt preste tot în Ungaria 2,705,885. Se poate însă că sunt și mai puțini, fiind-că sunt proprietari cari au mai multe moșii, trecute însăse toate separat în datele statistice.

„Dar' presupunem, — continuă scriitorul articolului, — că sunt atâția proprietari câte proprietăți, și atunci din populația noastră de 19,700,000 rămân fără proprietate 16,904,115 cetățeni.

De-și întră proprietari sunt și oameni fără familie, dar' să zicem că fie-care este căsătorit și că familia fie-cărui proprietariu e compusă din 4 membri, atunci rămân fără nici o proprietate 8,516,670 cetățeni.

Și ne întrebăm acum: din ce trăesc aceștia, când se știe, că înșiși cei 11 milioane 200,000 cetățeni cu proprietate, nu toți trăesc din proprietate, ci sunt întră ei și funcționari de stat, comitat, comună, bănci, întreprinderi, biserică etc. etc.?

Putem apoi pune cel mult 1 milion și jum. suma celor cari sunt ocupați la miliție, căi ferate, industrie, comerț etc.

Va să zică, după ce am mai scădută și acest număr din suma celor fără de pro-

prietate, dar' cu ocupație, încă putem să ne întrebăm: din ce trăește restul de 7.016.460 cetățeni?

Toți aceștia trăesc numai de pe munca pământului. Suntem deci țară agrară, căci aproape 18 milioane (din 19,500,000) cetățeni trăesc din veniturile câmpului.

A cui e însăse ori-ce țară? A acelor a cărora e pământul! Al cui e pământul țării noastre? Pământul țării noastre este al celor 2,795,885 de proprietari. Aproape jumătate din numărul total al cetățenilor din această țară nu are deci nici o palmă de pământ măcar.

Dar' cel puțin pământul este al acestor proprietari? Măcar de ar fi așa. Întreb însăse: ce fel de proprietariu este acela, care pe avere are înscrise datorii până la jumătate din prețul pământului, ba chiar până la 70—80—90 la sută? Ear' despre proprietăți fără datorii abia dacă se mai aude în țară. Sume ce trec preste miliarde apasă, ca datorii, asupra proprietăților din patrie. Afară de acestea mai sunt apoi datoriile pe cambii și alte soiuri.

Și cine ni-a împumutat?

Pe calea băncilor îndeosebi acei străini bogăți, cari dețin scrisurile noastre rurale și fonciare. Se adaugă apoi acestora străini cari au în țară proprietăți întinse... Înșasi moșia de odinioară a lui Rákoczy și cetatea de la Sárospatak, este în proprietatea prințului Windisch-Graetz... Ungaria, care n'a putut fi luată de la noi cu puterea armelor, ni-o iau acum, cu ajutorul creditului, cu bani și scrisurile funciare, ceata de bogăți străini...“

Așa vorbește dl Dobránszky și bine vorbește, pentru-că vorbește din cifre. Imensele datorii ale statului în prima linie, și apoi datoriile cele multe ale proprietarilor de pământ și de case, toate sunt acoperite din bani străini, nu din banii țării, cum e de es. în Franca, ori în Germania, — ca să nu mai pomenim de Anglia, — tot atâtea state, în cari datoriile proprietarilor de moșii sunt luate de la creditorii interni, nu străini. Nu ne trebuie de cât o mică catastrofă, o mică sguduire economică deci, și țara noastră e ruinată. Și totuși mai sunt oameni cari fantaseză despre o *Ungarie-mare*, când și cea de acum e a străinilor??

FOIȘORĂ

Cântecul cel vechiu al Oltului.

— Vine, tată, Oltul mare;
Malul stâng de-abia-l zăresc.
— Las' să vie Oltul mare,
Că, Români de când trăesc
Oltul tot la piept ne are
Că-i al nostru și ne știe
Și nu bate cu mână
Malul cel băsarăbesc.
Vine mare, las' să vie,
Ca ni-e sol dumnezeesc.

— Vine, tată, Oltul mare,
Brați trăsniți rostogolind.
— Las' să vie Oltul mare,
Căci Tătarii 'ncôce tind,
Dar' li-e Oltul în cărare
Și n'au inimă să-l trecă
Și sperieți se întorc și pleacă,
Cu noi horă nu se prind.
Las' să vie, că-i încă,
Neamul nostru mântuind.

— Vine, tată, Oltul mare,
Și cu sânge-amestecat.
— Las' să vie Oltul mare
Că mulțimi de oști tătare
El pe mal a apucat.
Lifte pörtă, lifte duce,
Lifte, bată-i sfânta cruce:

Oltul capul li-a mâncat!
Las' să vie, să-i apuce,
Că ni-e scut de Domnul dat.

G. Coșbuc.

La „Despicata“.

(Varianta).

de Maria Cioban.

(Fine).

Se zice că de mult, tare de mult, trăia în Gura-Rosii un om foarte țonțos, sfătos și închipuit, și cum de regulă se întemplantă că oamenii cei cu gură mare și lăudaroși fac mai puțină ispravă, așa era și Culița nostru, căci așa se numia cel lăudăros.

În casa lor cât era lumea era sărăcie și lipsă. Sermanii copilași numai cu ce le câștiga mama lor Sofia, numai aceea aveau, căci de grija tată-so — bătutu-i-a focul.

Cum s'a întemplant odată cum nu, hai a plecat și Culița pe dealurile Roșiei să vineze după aur — ca doră îi ese aurul în cale să nu trebuiescă asudat pentru a'l afla. Și cum merge el falos fluerând, se întâlnește cu o cătană care purta chiveră roșie în cap și-i umblau ochii sub sprâncene ca la un șerpe.

Culița cum îl vede așa țonțos, cum îl salută și prinde vorbă cu el, căci i-se părea om de sēma lui, apoi știi cum e zisa, că cine

se asemănă se adună — și hai încôce hai încolo, ba că teacă, ba că pungă, se prind ortaci să umble după băisag ușor de aflat aur, și cum dau în drēpta și în stânga nimeresc o vină cu aur de 'ți era mai mare dragul, și ce era încă mai frumos, sta aurul bolboc grămadă de nici nu trebuiau să lucre, întomai cum și-a dorit Culița, în cât mai bine nici nu se putea pentru el. Hei, hei, — de acum voi să trăiesc lume dalbă! Până va ține un ban din acest aur, mereu au să-mi tragă țiganii cu dipla la urechiă, — și de acum are să mi-se închine chiar și birul! Cu astfel de gânduri fericitoare se frământa mica porțiune de creer din căpățina încăpăținatului Culița.

Era acum cu desagii plini de aur. Că-tana îi ajută de 'i puse pe umăr, și acum hai Culița la drum pe cōste 'n jos! Atunci îl prinse cătana de mână și zise:

„Da, bine Culița, pare că la olaltă aflară aurul! Ia stăi nu fugi, să împărțim amēndoi.“

Atunci Culița trufăș cum era zise restit: „Mergi și-ți adună tu, pe sēma ta, căci eu din acesta nu dau nici chiar lui Dumnezeu“. „Ba vei da zeu tu“, zise cătana. „Ba eu nu“ și așa mai departe se începură cērtă, pe urmă zise Culița: „Îți-voi da atunci, dacă s'a despica pētra pe care stau cu picioarele!

Atunci numai simți Culița că sbōră în aer. Ceva putere îl ridică drept în sus, și l' trânti apoi cu așa putere de pētră, că aceea se despica în două părți.

Culița zăcu așa la pământ mai multă vreme, apoi când se trezi nu mai era nici aur nici cătană nicăiere, numai de pe deal se aușia graiu de om. Pe cōstă 'n jos adevă fugeau băieșii strigând: „Fă-ți cruce Culița, că ai picat pe mâna dracului!“

Atunci îi veniră lui Culița gânduri mai bune. Numai de cât își făcu cruce, și se rugă lui Dumnezeu să-l ierte pentru viața destrăbălată ce a dus până atunci.

Mergând cătră casă a intrat la preotul seu să-l rōge să-l spovedescă, că nu se spovedi-se de când a venit din cătanie, ear' în ziua următoare se cuminecă și plăti popi o slujbă și să-i cetescă că dor' nu-l mai prinde Necuratul în ghiare. Începând cu ziua aceea se apucă și de lucru și de traiu cinstit, și muncind, și făcēndu-și datorința și față de Dumnezeu, el trăi cu familia sa în fericire deplină până la adēnci bătrânețe.

Pētra unde i-s'a întemplant necazul lui Culița e despicață în două părți, ear' unde a fost vîna cea cu aur s'a pus bae, care după pētra despicață, și-a căpētat numirea „La despicață“.

Revista esternă

La situația din Macedonia. Zilele trecute s'a prezentat la principele Ferdinand al Bulgariei o deputație, spre a-i cere să protejeze acțiunea macedonenilor. În răspunsul dat acestei deputații principele a zis — cum raporteză o telegramă din Sofia — că sunt în pregătire evenimente grave. Poporul bulgar are încredere în Rusia și în puteri, că vor crea în Macedonia stări noi și mai bune. De altmăduri conțiază, că în momentele grave poporul bulgar va ști să-și împlinescă datorința.

În același timp ziarele rusești văd în colorii foarte întunecate situația din Balcani. „Novosti“ zice că cu excepția Angliei și Germaniei, toate celelalte puteri vor lua poziție contra Turciei, în cas că ea refuză să denega punerea în lucrare a reformelor ratificate de marile puteri. Ear' politicianii bulgari sunt toți de acord în părerea că nici un fel de reforme nu mai pôte împedea izbucnirea revoluției.

În o parte a presei de la noi încă se lansază din când în când știri îngrijitoare cu privire la situație, cari — zice-se — au îndemnat cercurile conducătoare militare să se comperte cu ideea mobilizării unor corpuri de armată pentru primăvară. Aceste știri însă, din partea opozițiunii, deosebi a celei din dieta ungară, sunt considerate drept presiune pentru votarea proiectului despre urcarea contingentului armatei. Totuși combinând din numărós. le știri lansate în presa europeană, privitoare la mișcări ce stau în legătură cu evenimente ce pot izbucni la primăvară în Macedonia, — știrile despre mobilizarea celor două corpuri de armată se par a nu fi lipsite de oarecare basă. Mai ales, că tocmai zilele acestea „Central-News“ din Londra — pe baza informațiilor primite de la corespondentul seu din Petersburg raporta că toți ofițerii în rezervă ai armatei rusești au primit ordin să fie gata, ca la eventuală chemare să se pôte presenta fiecare la trupa sa în restimp de cel mult 24 de ore. — Același ziaru susține a ști, că guvernul bulgar în loc de optprezece mii de recruți căți aveau să se presinte la serviciu activ în primăvara acăsta, a chemat treizeci și șese mii.

Cu mai mult zor însă se pregătește de evenimente mari Turcia, pe care eventualele încurcături din peninsula balcanică pot să o coste foarte mult, dacă nu va puté să le suprimé încă înainte de ce puterile interesate s'ar decide să facă ele ordine. Astfel, în cât se pôte da creșământ știrilor alarmante ale ziarului „Figaro“ din Paris și „Times“ din Londra, guvernul turcesc mobilizează pe teritoriul vilajetului Uscub 240 mii de soldați. De sine înțeles, că de la Constantinopol s'a trimis îndată demontare, de cuprinsul că nu e vorba de „mobilizare“, ci numai de „completarea batalionelor de rediți“, — ceea-ee chiar așa de ar fi, cum zice demontarea, la urma urmelor tot atăia e cât mobilizare.

Dar' că Turcia în adevăr mobilizează, arată nota guvernului bulgar adresată puterilor semnatare ale contractului de la Berlin, despre a cărei trimitere e informat din Sofia ziarul „Times“. În acăsta notă guvernul bulgar susține că are cunoștință pozitivă, că guvernul turcesc a mobilizat corpurile de armată de la Adrianopol și Monastir. Mobilizarea cestui din urmă — zice nota — își pôte avé explicarea în situația din Macedonia, mobilizarea celui de la Adrianopol însă e amenințare directă față cu Bulgaria. Bulgaria nu dorește să aibă conflict militar cu Turcia, fiind-că un asemenea conflict, chiar și în cas că ar învinge, i-ar cauza derută financiară, — se zice în notă.

Ear' despre comitetul revoluționar macedo-bulgar corespondentul din Sofia al unui ziaru vienez scrie că face cu mare zor pregătirile pentru-ca „demonstrația macedonă“ de la primăvară să fie cât mai sgomotósă. Zilele trecute a distribuit printră populațiunea macedonă un manifest, în care e fixat timpul când are să începă revoluția, împărțind în „bande“ pe toți macedo-bulgarii și dispunând fie-cărei bande locul unde are să-și începă acțiunea. Acest manifest se încheie cu provocarea, ca până la sfârșitul lunii Februaru bandele să se aprovizioneze cu toate cele de lipsă.

Parte considerabilă la pregătirea terenului pentru turburări grave au și grecii din Macedonia, deosebi cei din vilajetele Monastir, Salonice și Seres, unde de present e completă anarhie, nefind în siguranță viața și averca nimăni. De altă parte albanezii fac aprigă propagandă pentru „securarea jugului“ impus lor prin „sultanul roșu“. Mii și mii de apeluri circulă printră populațiunea albaneză, cari toate o provocă la luptă pentru securarea acelu jug.

Astfel presintă situația din Balcani diferitele rapórturi și știri. Totuși însă desdământul nu de eventuala acțiune a popórelor de acolo depinde, ci de la marile puteri interesate. Cât timp acestora le va succede să fie de acord asupra scopurilor lor cu privire la cestiune, svêrcolirea popórelor balcanice e zadarnică. Vor urma însă evenimentele de mult temute, îndată ce întră marile puteri se va întempla ruptura.

Din Africa-de-Sud. Ministrul englez de la resortul coloniilor, domnul Chamberlain, se află în Africa-de-Sud, pentru a studia la fața locului situația și dispoziția Burilor. Și a vădut că dispoziția nu e prea favorabilă guvernului englez, de aceea a făcut declarațiuni liniștitoare și împaciuitoare. La Bloemfontein a promis, că coloniile vor primi un guvernament progresiv, așa că schimbarea nu va fi de loc simțită. A mai dat apoi asigurare ministrul coloniilor engleze, că dacă la aparență fermierii par a fi ruinați, lucrul se nu 'i supere, fiind-că fermele lor au acum o valóre îndoită. Dacă dorec prosperitate, n'au de cât să începă fermierii să lucreze din totă inima pentru guvern, ear' se nu în contra guvernului, și acesta le va da tot ajutorul și le va acorda toate înlesnirile, ca să pôte merge înainte. A recunoscut ministrul Chamberlain, că pierderile cauzate de pustiirile războiului sunt cu mult mai mari de cum credea el și de cum și-le închipuiau ómenii în Anglia. De aceea, era bine — zicea el, — dacă ostilitățile ar fi încetate imediat după cuprinderea Pretoriei, când noué din zece părți din aceste pierderi puteau să fie înlăturate. Se crede, că domnul Chamberlain va mai face o declarațiune definitivă, înainte de plecarea sa din Bloemfontein, cu privire la viitorul guvernament al coloniilor; pentru a stărni prin acăsta încredere întră Buri față de noua situație ce li-s'a creat.

Rusia și Austro-Ungaria.

În vorbirea sa ținută în dieta magiară întră apărarea proiectului de lege despre urcarea contingentului de recruți, contele Andrásy Gyula a accentuat necesitatea menținerii situațiunii de mare putere a monarhiei austro-ungare, din motivul, că Rusia dă nutremânt la anumite aspirațiuni, cari stau în directă opozițiune cu condițiunile de existență ale Austro-Ungariei, ear' când Austro-Ungaria va slăbi, natural că acele aspirațiuni se vor manifesta și mai cu tărie.

Cu alte cuvinte monarhia noastră are mare necesitate de armată puternică, pentru a sta totdeauna gata de a răspunde la atacurile ce i-ar puté veni din partea Rusiei.

Așa a spus contele Andrásy Gyula, în mult laudatul seu discurs, rostut zilele trecute în dieta țernă.

La aceste declarațiuni importante vine și răspundă acum ziarul mare rusesc „Novoje Wremja“, făcând declarațiuni tocmăi contrare. Iată ce scrie:

„Nu ne intimidăm de sporirea armatei austro-ungare; din contră, ne putem declara satisfăcuți pe deplin cu proiectul de lege pentru recrutare din anul acesta, și doriim izbândă Austro-Ungariei pentru măsurile înțelepte ce le-a luat. O Austro-Ungarie puternică și în dezvoltare normală, e necesară nu numai Europei ci și Rusiei, din cauza echilibrului politic în Europa centrală. Din ferice, Rusia n'a făcut nici-odată războiu Austro-Ungariei, și, cu ajutorul lui Dumnezeu, tot așa va fi și pe viitor. Din an în an relațiunile se amelioréză întră Rusia și Austro-Ungaria, ear' bazele relațiunilor politice și economice se întind tot mai mult. Neîncrederea d'ordinórá a dispărut cu totul.“

Din aceste știri s'ar vedé, că temerle contelui Andrásy nu sunt întemeiate. Atunci de ce le-a comunicat dietei? Sigur pentru a băga frică în kossuthisti și a 'i face să se lase de opoziția crâncenă ce o fac proiectului de lege aflătoriu în discuție parlamentară. Dar' kossuthisti nu vreau să înțelégă, ci o dau mai departe cu obstaculă, ducând lucrurile spre — disolvarea parlamentului.

Din România.

Bătăia în armata română. Ministrul român de războiu a înaintat Maiestății Sale Regelui Carol următorul raport:

Sire,

Regulamentul serviciului interior neprevădând nici o măsură în contra aceluora din gradele inferioare, cari s'au făcut vinovate pentru lovirea interiorului, de cât trimiterea în judecata consiliului de războiu, și pentru-ca înaltul ordin al Maiestății Vóstre să fie mai bine simțit și executat de o potrivă de cătră cei în drept, subsemnatul, cu cel mai profund respect, supun aprobării Maiestății Vóstre alăturatul proiect de decret, prin care să se decreteze, că ori și ce grad inferior a căru vinovăție de lovirea inferiorului s'a constatat din cercetarea preliminară, să fie mutat de îndată din corpul seu în alt corp de trupă fără a mai avé vre-o dată dreptul de remutare în vechiul seu corp, chiar dacă se va achita de cătră consiliul de războiu.

Acăsta mutare trebuie făcută atât în interesul disciplinei, căci acei cari vor fi achitați de consiliul de războiu tot vor păstra porniri réutációsee contra aceluora cari au provocat trimiterea lor înaintea consiliului de războiu, cât și în interesul instrucțiunii de cătră parchetele militare, pentru a nu fi zădărnicită de cătră vinovați, influințând prin autoritatea gradului lor asupra inferiorilor, ca să depună mărturie în contra conștiinței și adevărului. Sunt, cu cel mai profund respect, Sire, al Maiestății Vóstre, prea piecat și prea supus servitor, ministrul de războiu, D. Sturdza.

În urma raportului acestuia Maiestatea Sa a subscris decretul regal, publicat în *Monitorul Oficial* al României, în textuarea următoare:

Carol I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și binevoitori sănătate: Asupra raportului ministrului Nostru secretariu de stat la departamentul de războiu sub Nr. 18.019,

Am decretat și decretăm:

Art. I. Tóte gradele inferioare cari se fac culpabile de lovirea inferiorului, se vor muta din corpul sau serviciul de unde fac parte în alt corp de trupă sau serviciu, chiar de la cercetarea preliminară, dacă se va constata vinovăția lor. Aceste graduri nu vor mai avé dreptul de remutare în vechiul lor corp sau serviciu, nici în casul când ei vor fi achitați de cătră consiliul de războiu.

Art. II. Mutările se vor executa în conformitate cu art. 168 din regulamentul legii de recrutare.

Art. III. Ministrul nostru secretariu de stat la departamentul de războiu este însărcinat cu executarea decretului de față.

Dat în București la 21 Ianuarie 1903. Carol. — Ministrul de războiu D. Sturdza.

Oficialia.

1. Nu toate oficiile protopopești au făcut conspectele de lipsă despre numéru preoteseelor véduve din tractul lor; de aceea spre a se puté purcede cu totă corectitatea la împărțirea ajutoarelor pentru véduve, se recere, ca în decursul anului fie-care oficiu ppsc să trimită V. Consistoriu un conspect, în care să fie evident a) numele véduvei, b) comuna, c) starea ei materială, d) numéru copíilor, mai ales al celor datori a umbla la școlă, minoreni, e) are sau nu drept la fondul de pensuni, f) în rubrica observării să se noteze eventualele momente, cari o îndreptătesc la eventuala ajutorare. Ajutóarele pe 1903 sunt deja votate; deci conspectele ce se cer se vor considera pentru viitor; de aceea fie-care protopop cel mult în Nov. a fie-cărui an să le facă și trimită regulat.

2. Trimiterea banilor adunați cu discul metropolitan și a taxelor nou cununaților se astéptă negreșit în timpul cel mai scurt. Tóte conspectele sunt trimise de aici, deci totul reclamă un lucru de câteva minute.

3. Administratorii parochiali, datori a solvi competențele fondului de pensie din venitele parochiilor vacante, să astérnă V. Consistoriu rapórturile pe calea oficiului ppsc, ca să pôte fi esaminate de acela.

NOUȚĂȚI

Semnificativ! Marți s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Budapesta procesul de agitație al redactorului slovac Milos Pietor, și al avocatului Dr. Paul Mudrony. Pietor era acusat pentru publicarea unor poezii în ziarul seu, ear' Mudrony pentru un articol. Curtea cu jurați i-a sfat vinovați pe ambii, ear' tribunalul pe baza verdictului a dictat lui Petor *trei zile închisóre de stat și optzeci coróne amendă*, ear' lui Mudrony *cinci zile închisóre de stat și patruzeci coróne amendă*. Pietor a anunțat recurs de nulitate.

În raport cu osândeale neobiceinuit de aspre, dictate la Muréș Oșorheiu și Cluj, osânda de mai sus e nimica totă, ceea-ce la tot casul dá de gândit. Nu cumva cei chemați a face procese naționaliste și a croi osânde, vor fi revenit la idei mai bune?

† Nicolae G. Eremia, comerciant în Brașov, a réposat alaltăeri, în urma unei bóle îndelungate. Réposatul era bun român, membru în toate reuniunile române din Brașov, virilist al reprezentanței orășenești și al celei comitatense. Cum e informată „Gazeta Transilvaniei“, réposatul a testat o sumă considerabilă pentru scopuri culturale și de binefacere.

Reuniunea română de musică. Atragem din nou atențiunea On. public asupra concertului Reuniunii române de musică din Sibiu ce se va ține Duminecă în 2/15 Februaru în sala de la „Musikverein“ cu programul publicat în numărul 10 al ziarului nostru. Începutul precis la 7 ore. Bilete de intrare se pot procura Duminecă de la 11—1 la „Musikverein“ și séra la cassă. Prenotări pentru locurile în prima de 2 și 3 rânduri primești cassariul Nic. Căldărea Sâmbătă de la 2—3 p. m. în localul „Casinei“ române strada Baier nr. 1, pe lângă o taxă de 40 fileri. După concert convenire socială la „Unicum“.

Blamagiul justiției. Face mare senzație casul judelei Soós Kálmán din Budapesta, acusat din mai multe părți, că a luat mită de la partide, ca să îndrepte pe partea lor cumpéna dreptăți. Agent în stórcerea mitei avea pe un anume Schwarz Abraham, care mergea pe la partide și întimitându-le că le stă réu cauza la tribunal, le dádea sfat să — *ungă osia*, și scotea de la ele sute de florini — pentru referentul cauzei. Prima arétare contra lui Soós pentru manopere de acestea a intrat de la directorul fabricii de cognac „Eszterházy“. A nune, fabrica intentase contra unui comerciant din Canjamare proces pentru usurpare de patentă. Judecătoria cercuală, într'o chestie intermediară ce era în legătură cu afacerea procesului de usurpare adusesse decisi în favorul fabricii pârftóre. În urma recursului dat de comerciant cauza a ajuns la senatul de apel al tribunalului din Budapesta și a fost dată în referadă judelei Soós. Într'o zi s'a prezentat la directorul fabricii agentul Schwarz și i-a spus, că dacă voește, ca decisiul judecătoriei cercuale să fie aprobat la senatul de apel, să plătiască referentului Soós patru sute de coróne. Într'aceea judecătoria cercuală pertractând afacerile usurpării a dat drept pârftului, la ce fabrica a dat recurs și astfel și acăsta causă a ajuns la senatul de apel. Agentul Schwarz a mers iarăși la directorul fabricii și i-a cerut pentru Soós o miă de coróne, ca să referenze cauza așa în cât fabrica să câștige. A mers însă și la comerciantul pârft, căruia spunându-i că la tribunal acțiunile 'i stau réu și sigur va perde procesul, i-au recomandat să cumpere bunăvoința referentului, care apoi va refera cauza așa chip, ca decisiul judecătoriei să fie aprobat. Comerciantul nu a promis nimic, ci prin avocatul seu a făcut arétare la tribunal. Preșidentul tribunalului a comunicat cu preșidentul senatului de apel arétare. Ajuogând apoi la pertractare procesul, referentul Soós a referat decisiul judecătoriei cercuale, contrar propunerii referentului. Și casuri de acestea i-s'au întemplat lui Soós mai multe, așa că preșidentul tribunalului s'a hotărât în fine să pună pe Soós sub supraveghiere tainică, ear' rezultatul acestei supraveghiere e, că Luni atât Schwarz cât și Soós au fost ascultați la căpitanul de poliție. Schwarz se află în închisóre preventivă; Soós e liber, dar' sub supraveghiere polițială și absolvat de la arétare de jude-referent.

Cercetarea e încă în curs și cine știe ce va mai scóte la ivélă. Adevérat, că atât Soós, cât și soția sa, susțin că în întrégă afacerea singur Schwarz e vinovatul, care a abusat de numele și poziția lui Soós, ca să-și facă parale. Aserțiunea acăsta însă nu prea află creșământ.

